

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

RIDDARHOLMEN I STOCKHOLM. — AMATÖRFOTO. G. WINGÅRDH, STOCKHOLM,

24:DE ÅRG.

DEN 21 JANUARI 1923.

N:o 17.

Foto. Jäger, Dramm.

²
Herslödensmark

Klisché: Göts Bildgrå & Klischéanstalt, Gbg

Tidsläget kräver sparsamhet. Icke blott av den enskilde, där den framtvingar sig själv, utan även av statsförvaltningen, där den icke är lika lätt att åstadkomma, men lika nödvändig, efter som det i sista hand äro de enskilde, vilka såsom skattdragare ha att betala expenserna. All förvaltning och icke minst statsförvaltningen är utrustad med en seg självbevaringsdrift, som i det längsta vägrar att medgiva, att någon inskränkning är möjlig vare sig i arbetsuppgifter eller i arbetskrafter. I vårt land var det den De Geer—Sydowska regeringen som efter högkonjunkturens överorganisering först beträdde inskränkningarnas väg; det var visserligen icke så litet, men dock icke tillräckligt, som åstadkoms genom vädjan till ämbets och andra verk att själva vidtaga besparingsåtgärder. Den nuvarande regeringen har måst vidtaga åtgärden att genom särskilda granskningskommissarier framtvunga indragningar även å håll, som själva visat motsträvighet. Statsverkspropositionen visar bäst, med vilken energi de båda granskningskommissarierna gått att fylla sin uppgift. När vi med anledning härav återgiva bilden av den främste och äldste av dem och endast av honom är det icke för att därmed giva uttryck åt något slags underskattande av den andres förtjänster. Men generaldirektör Södermark har krav på ett företräde icke blott därför att han inom kort fyller sextio år, utan även därför att han utom som administrativ förmåga jämväl gjort sig känd som en den musikaliska konstens och vitterhetens lycklige utövare.

Per Gustaf Södermark är född i Stockholm den 7 februari 1863. I fäderneärv fick han mottaga både det kamerala ordningssinnet och de konstnärliga anlagen. Inom den från Gästrikland härstammande fädernesläkten hade icke mindre än fem av hans äldsta kända anfaäder i oavbruten följd gjort tjänst som kronans befallningsmän under mer än halvtannat århundrade (1589—1744), medan såväl fadern som farfadern — Johan Per och Olof Johan — börjat som militärer, och slutat som ansedda konstnärer, framför allt på porträttmåleriets område. Modern var Anna Maria Örtenblad, medan farmodern tillhörde den nkt utrustade Hazelius'ska släkten. Efter avlagd mogenhetsexamen kom Per Södermark år 1881 som student till Uppsala, där han ägnade sig åt juridiska studier och år 1888 avlade juris utriusque kandidatexamen. Efter vederbörlig tingstjänstgöring kom han år 1890 i besittning av vice häradshövdingetiteln och började redan följande år som extra ordinarie den tjänstgöring i statskontoret, varåt han slutligen helt skulle komma att ägna sig. Till en början delade han emellertid sin tid mellan detta ämbetsverk och domänstyrelsen, hos vilken han 1892 ävenledes inskrevs som extra ordinarie och där han 1893 blev amanuens. Även sedan han 1896 blivit t. f. ombudsman i statskontoret, fortsatte han sin tjänstgöring i domänstyrelsen och blev därstädes notarie år 1897. Men redan tre år därefter mottog han (1900) utnämning till statskommissarie och chef för statskontorets utgiftsbyrå. Av de båda övriga dåvarande statskommissarierna var den ene (C. G. Sylvan) chef för inkomstfond och stämpelbyrån, den andre (Chr. Tenow) chef för riksbokslutsbyrån, medan i spetsen för hela ämbetsverket stod den för sina förtjänster om grundskatte- och indelningsverksfrågornas utredning högt anseende generaldirektör Albert Andersson.

Under de följande åren fick Södermark rika tillfällen att även utanför sin ordinarie tjänstgöring lägga i dagen sin skicklighet och sakkunskap på det statsfinansiella området. Särskilt är hans namn knutet till de stora utredningar i försvarsfrågan, som efter unionsupplösningen år 1905 sattes i gång. Han tjänst-

gjorde sålunda som sekreterare icke blott i 1907 års försvarskommitté utan även i den finansiella av de fyra försvarsberedningar, som tillsattes år 1911, och nedlade särskilt i sistnämnda egenskap ett synnerligen högt skattat arbete. Åren 1909 och 1910 anlätades han dels som t. f. expeditjonschef, dels som sakkunnig vid vissa inom departementet företagna utredningar. År 1915 fick han säte i den kommitté, som hade att verkställa utredning och avgiva förslag beträffande förvaltningen och placeringen av de betydande fonder, som uppkommo genom de med den allmänna folkpensioneringen förbundna pensionsavgifterna. Redan år 1912 blev han ledamot i styrelsen för civilstatens änke- och pupillkassa och 1917 suppleant i styrelsen för A.-B. Svenska tobaksmonopolet.

Emellertid hade chefsskifte ägt rum i statskontoret. År 1902 hade Albert Andersson eftertratts av förutvarande statsrådet greve H. H:son Wachtmeister som generaldirektör. Då även denne år 1918 uppnådde pensionsåldern och det gällde att åt honom finna en efterträdare, inträffade det märkliga, visst första gången i ämbetsverkets tillvaro, att k. m:t icke gick utanför verket utan utnämnde statskommissarien Södermark till generaldirektör.

Även som sådan har han tagits i anspråk för uppgifter utanför verket. Sålunda har han förordnats till överrevisor vid de på grund av arbetslösheten igångsatta s. k. Sveriges statsarbeten och till ordförande i 1921 års pensionskommitté. Vartill så slutligen kommer det synnerligen viktiga uppdrag i syfte av besparingars åstadkommande inom statsförvaltningen, varmed han på sätt ovan omnämnts under senaste tiden varit sysselsatt.

Men om sålunda Per Södermark är en ovanligt skicklig ämbetsman och enkannerligen en rutinerad räkenskapskarl, är han som ovan antyddes också en konstnärsnatur. Redan under Uppsalatiden stod han i första ledet bland sångens och musikens utövare i lärdomsstaden. Han var en framstående medlem av Orpei Drängar och deltog i de stora sångarfärderna till Köpenhamnsutställningen 1888 och till Parisutställningen under sekelskiftets år. I Stockholms avdelning av O. D. har han i flera år fört taktpinnen och även varit en flitig deltagare på piano i det berömda Mazerska sällskapets kammarmusikprestationer. Musikaliska akademien har också kallat honom till ledamot och i det nya filharmoniska sällskapet och dess styrelse fungerar han som ordförande. Även inom de sällskap, som företrädesvis ägna sig åt det glada vettets odling, intager han en framskjuten plats. Han rosar och risar con amore både på svensk och latinsk vers och är när han sätter den sidan till en mästare på prosa. Det kan synas en gåta, huru han hinner med allt, som åligger honom och som han alltid sköter väl. Men hemligheten ligger väl i vad en gång sagts om honom, att han alltid helt hänger sig just åt det, som han för ögonblicket har för händer. "Det skulle aldrig falla honom in att vara generaldirektör i S. H. T. eller S. H. T.-broder på statskontoret, att tänka på ett partitur, när han skall räkna över en fond eller att ha millionerna i huvudet, då han Valborgsmässaofon slår takten på Royals veranda". Myckna olägenheter skulle vara undanröjda, om alla människor vore i besittning av den levnadsvisheten och förstode utöva den levnadskonsten.

Slutligen må tilläggas, att Per Södermark sedan år 1918 är ledamot av Patriotiska sällskapets förvaltningsutskott.

År 1893 ingick han äktenskap med Greta Freding, dotter av häradshövdingen J. N. Freding och hans maka Gustava Ramstedt.

Diplomatiska kårens i Sverige doyen, amerikanska ministern mr Ira Nelson Morris kommer enligt inmeddelande från Washington, där han senaste tiden vistats, att avgå från sin befattning här för att i Amerika t. v. ägna sig åt enskild affärsverksamhet.

De förtjänster ministern i sin officiella ställning inlagt till fromma för de amerikansk-svenska förbindelserna äro utomordentligt stora och ha framkallat lika uppriktigt beklagande trån såväl svensk som amerikansk sida över det nu beslutade avskedstagandet.

Minister Morris, som varit Amerikas sändebud vid svenska hovet alltsedan 1914, har liksom sin maka tillvunnit sig en enastående popularitet. Å sitt residens Oakhill på Djurgården har han utövat en storartad gästfrihet långt utöver vad den officiella skyldigheten påbjudit. Minister Morris lär nu komma att inköpa en egendom här rör att någon tid varje år vistas i Sverige där han trives så väl. Hans blivande efterträdare på den viktiga posten är ännu icke utsedd.

Till bild sid. 261.

I vår serie "Svenska porträtt i utländska samlingar", senast införd med n:r XV i denna årgångs

Efter porträtt.

Kliché: Göts, Ölg.

rik Krogh. Urnorna, som äro av meterhöjd, äro avsedda som pompösa, monumentala prydnad.

Forts å sid. 262.

T. v.:

MR. IRA NELSON MORRIS. Har i dagarna avgått som Amerikas Föränta Staters envoyé extraord. och minist. vid Svenska Hovet.

T. h.:

DOKTOR SELMA LAGERLÖF. Efter ett nytaget porträtt, vilket utan tvivel skall vara av intresse att se för den stora författarinnans beundrare och vänner. Hennes namn, alltid lika aktuellt, nämnes i dessa dagar med anledning av kallelsen till jury medlem vid den blivande litterära avdelningen vid Olympiska Spelen i Paris 1924, en kallelse som dock ännu ej antagits.

Foto. Jäger, Sthlm.

Kliché: Göts, Ölg.

21 Januari 1923 Lösnummer 35 öre

HVAR 8 DAG

• ILLUSTR. • • MAGASIN •

Nr 17 HÖGAKTUELL 18-25 JAN 24 DE ÅRG

OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 17.

I blå dubbeltonfärg.

En liten vinterbild. — Amatörfoto. A. Oscarsson, Göteborg.

n:r 11, fanns en porträttmålning, enligt Mecklenburgisches Landesmuseum i Schwerin föreställande vår svenske konung Carl X Gustaf. Författaren, herr N. V. Hagström påvisar det orimliga i denna uppgift och framställer frågan "Vem är det" (se sid. 172 i nämnda nummer av H. 8 D.) En läsare av vår tidning, överste H. Stålhane i Boden, har tillställt oss ett intressant svar på frågan genom att antaga att tavlan (ryttartavlan) ursprungligen antecknats som Karl V, men att den romerska siffran under hand skrivits slarvigare och slutligen blivit till en X, vartill man helt enkelt tillagt "Gustaf" och gjort denne skäggige man till vår egen kung med de kända och helt olika dragen. Att det i själva verket är kejsaren Karl V framgår med all tydlighet av dennes porträtt efter Tizians tavla varav foto. insänts av herr Hagström sedan författaren tagit del av utläggningen i frågan, vilken han finner fullt klar.

Till bild å sid. 261.

Trenne keramikurnor av för vår tid ovanliga mått från Italien, där de under den gångna sommaren utförts av artisten Hen-

DET HÖGTIDLIGA ÖPPNANDET AV 1923 ÅRS RIKSDAG.

RIKSSALEN UNDER HÖGTIDLIGHETEN.
Foto. Bildcentralen.

KONUNGEN UPPLÄSER TRONTALET.
Foto. Ellquist, Sthlm

Längst fram synes Konungen och Kronprinsen samt prinsarne Vilhelm, Carl och Eugen; framför tronen stats- och utrikesministern, exc. Branting (i. v.) och riksmarskalen, exc. Printzsköld. Å läktaren t. h. Drottningen, prinsessan Ingeborg samt de k. barnen; t. v. Diplomatläkaren. T. v. nedanför tronen stå statsrådets ledamöter. Vår bild av Rikssalen är ovanligt böer skäddig mot förut sedvanliga. — Text å sid. 267. — Bild: Göta Bildbyrå & Fotojournal, Öng

"DAVID", bildhuggaren Ivar Johnsons bronsstaty, skänkt till Hälsingborgs stad av fru Elvira Sommelius därstädes. — Efter fotografi. Kliché: Sjöberg, Gbg.

En konstdonation av stort värde har i dagarna överlämnats till Hälsingborgs stad. Fru Elvira Sommelius, den i november sisteförlutet år avlidne direktören och riksdagsmannen Malte Sommelius' efterlämnade maka, har nämligen i samråd med makarnes barn till staden erbjudit en av skulptören Ivar Johnson utförd staty av den unge David. Vid donationen har uttalats den önskan att statyn måtte resas framför Terras-

KERAMIKURNOR av Henrik Krogh till Stadshuset. Efter fotografi. Text å sid. 259. Kliché: Sjöberg, Gbg.

Foto. Bagge, Lund. Kliché: Sjöberg, Gbg.
KONSTVÄVERSKAN FRU BENGTA ESKILSSON.
F. 1836 † 9 jan. Text å sid. 262

ne Sommelius skänkta medel har hittills rests tre skulpturverk: "Kattan" av Anders Olsson i St.Jörgens park, "Jakt" av Christian Eriksson i Slottshagen samt det vid ångfärjestationen under uppförande varande sjöfartsmonumentet av Carl Milles. (Se H. 8. D. XX: 50 och XXI: 11, 38.

sen och uppgången till Kärnan och att den måtte uppställas redan den 29 april innevarande år.

Konstverkets skapare har som nämnt använt sig av det särskilt genom Donatellos, Verochios och Michelangelos storartade framställningar klassiskt vordna Davidmotivet, en symbol för ungdom och styrka och för en kraft, som djärves resa sig även mot en övermäktig fiende. Statyn, som är gjuten i brons, uppbäres av en kalkstenssockel och monumentet i sin helhet mäter från sockelns bas c:a 3,30 m. Staden Hälsingborg har tidigare som bekant av makarne Malte och Elvira Sommelius fått mottaga en gåva på 50,000 kr. till stadens prydnad med konstverk och för denna donation tillökad med ytterligare av makar-

Efter fotografier.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

Till text å sid. 259.

T. v.: DET FÖRMODADE CARL X GUSTAF-PORTRÄTTET av J. Lingelbach i Mecklenburgisches Landesmuseum i Schwerin. T. v. Huvudfiguren och vid dess sida dennes ansikte i större format. Se innevarande årg. n:r 11, sid. 172.

T. h.: TIZIANS PORTRÄTT AV KEJSAR KARL V I MÜNCHENER ALTE PINAKOTEK. T. h. Huvudfiguren och vid dess sida ansiktet i större format. Likheten med det föregående Carl X Gustaf-porträttet är så slående att misstaget i Mecklenburgska museets katalog väl kan anses fastslaget och "Carl X Gustaf" identifierad som Karl V.

Öfver fotografi. Klische: Göts Bildbyrå & Klischeéanstalt, Öbg.
MINDRE DRAMATISKA TEATERN I STOCKHOLM: Scen ur Gustaf Esmanns lustspel "Kära släkten". Fj. v. Herr Axel Högel (Klas af Leijonstam), fru Thyra Zanderholm (Emily, hans fru), fröken Magda Holm (Ida hennes syster) samt herr Gösta Hillberg (löjtnant Nyström).

Forts. fr. sid. 259.

der utanför Stadshuset och det är meningen att deras antal sammanlagt skall bli sex. En har tyvärr redan förolyckats under transporten från Italien.

Urnornas grepar äro formade som vasakarvar och glasyren är blått i blått med en femkant i gul dekor på vit botten. De äro vidare prydda med en rad porträtt — åtta å varje kruka — och konstnärens mening har varit att med dem skapa ett svenskt pantheon med Vasatidens stormän på skilda områden från Gustav Vasa till Gustav III. Urnorna komma helt säkert att räknas bland de vackraste av Stadshusets många stilfulla dekorativa detaljer.

*

Mindre Dramatiska Teaterns premiär den 13 jan. var en repris av den danske författaren Gustaf Esmanns lustspel "Kära släkten", som även tidigare givits i huvudstaden, senast 1918. Trots att komedien, skriven för ett 30-tal år sedan, onekligen har en del longörer, förfelar den ej att med sin friska humor och sina träffande typer roa åskådaren. Utförandet var i allo gott. Herr Nils Personne, som den rike, pösande och klippske grosshandlaren Friis, samt hans charmanta och minst lika kloka dotter Emily, fru Thyra Zanderholm, voro båda utmärkta. Vi nämna även herr Axel Högel, som en jovialisk och rolig skånsk baron, gift med Emily, samt fröken Magda Holm, som var en förtjusande ung och naiv dotter till grosshandlare Friis.

*

Stora teatern i Göteborg har spelat Rossinis komiska opera "Barberaren i Sevilla" och därmed vunnit en stor framgång.

Bland de uppträdande har särskilt Nils Svanfeldt tilldragit sig uppmärksamhet genom det förträffliga sätt varpå han återgivit titelpartiet. Som bekant har han tidigare uppträtt på ett antal tyska scener och även vid enstaka tillfällen på Stockholmsoperan. Numera har han slagit sig ner i Göteborg och har på Stora teatern sjungit titelrollen i "Den flygande holländaren", Scarpia i "Tosca", Wolfram i "Tannhäuser" och nu sist barberaren Figaro. Han rosas av alla för sin utmärkta sång och för sitt livfulla och muntra spel.

Även föreställningen för övrigt prisas av kritiken. Särskilt framhåller man hr Martin Öhman, som i Almavivas roll avslöjat sig som en skicklig koloratursångare. Också fröken Hjärdis Wahlgren som Rosina och hr Erik Åby som Bartolo få odelat beröm, liksom hr Kannevorffs dekorationer.

*

Till bild å sid. 261.

En märkeskvinna inom svensk hemslöjd, den kända konstväverskan fru Bengta Eskilsson, har den 9 januari avlidit i Lund i en ålder av 86 år. Själv av skånsk bondesläkt var hon redan från barndomen förtrogen med den teknik, som hon sedan genom ett ytterst samvetsgrant och av konstnärliga impulser lett arbete skulle förmå att lämna så sällsynt vackra resultat. Erkännanden kommo henne också tilldel från många håll. — Med den stora arbetsförmåga och kärlek till vävnadskonsten fru Eskilsson ägde, blev det henne icke nog att endast själv utöva sin konst, utan hon samlade även omkring sig en stor skara elever, vilka fingo en grundlig utbildning och nu i sin tur skola bära den goda traditionen vidare.

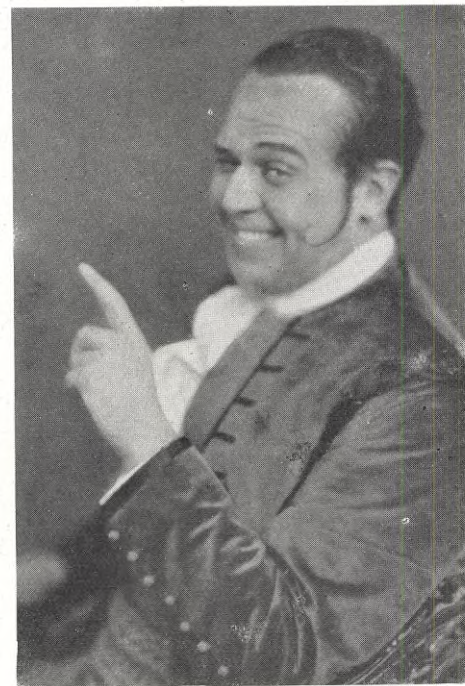

Foto. Jonasson Öbg

Klische: Göts, Öbg.

OPERASÅNGAREN NILS SVANFELDT vid Göteborgs Stora Teater, där han vunnit stort och allmänt erkännande av publik och kritik. Porträttet som Figaro i "Barberaren i Sevilla".

Exkonung Konstantin. grekernas iverre gång avsatte härskare, har den 11 januari plötsligt avlidit i Palermo, dit han efter sin senaste abdikation i september förra året tagit sin tillflykt (se H. 8. D. XXIV:2).

Med exkonung Konstantin bortgick en man, som i sällsynt hög grad blivit en det nyckfulla ödetts kastboll. Redan då han som kronprins ledde en stor del av den grekiska hären i kriget mot turkarna 1897 med ett synnerligen olyckligt resultat riktades en våldsam attack mot honom och hans tronföljarrätt ifrågasattes starkt. Stämningen lugnades emellertid så småningom men tolv år senare drevs han av officersligan i landsflykt till Tyskland, där han tidigare bedrivit sina studier. Följande år, 1910, kunde han emellertid efter Venizelos' valseger återvända och hans popularitet nådde en förut oanad höjd, då han under Balkankriget 1912—13 förde den grekiska hären

ITALIENS KRIGSMEDALJ I GULD TILL FEMTIO ITALIENSKA MILITÄRER. Medaljörerna mottogs av Konungen och Kronprinsen, därvid en grupp bild togs framför K. slottet, ur vilken vi endast medtagit mitt.

partiet, såsom fr. Konung Victor Emanuel, krigsministern, General Diaz, kronprins Umberto samt sjöministern amiral Thaon di Revel.

Bilden t. v.: EXKONUNG KONSTANTIN AV GREKLAND AVLED PLOTSLIGT I PALERMO DEN 11 JANUARI. Efter en foto tagen 1921, efter hans med oädrigt entusiasm hälsade återkomst till Athen.

RUHR-OCKUPATIONEN. Forts. fr. sid. 265.

strielle, d. v. s. järn- och stålproducenterna, finns det visserligen intet tvivel om: dessa driva nu ett lika ödesdigert och ansvarslöst spel som sina tyska kolleger, då dessa under kriget hindrade freden genom sina krav på de belgiska och franska stenkols- och järnmalmstriktens varaktiga ställande under tysk kontroll och åtminstone partiella införlivande med Tyskland. Men det är svårt att se, huru de äro i stånd att dupera ledande franska kretsar i avseende på aktionens genomförbarhet.

Förhållandet är i verkligheten det, att Frankrike genom Versailles-traktaten ryckt upp till platsen som Europas järnmalmrikaste stat. Vad Forts. å sid. 271.

FRANSKE GENERALEN WEYGAND som uppgjort den fälsändiga planen till ockupation av Ruhrområdet. Foto. tagen 1920 vid återkomsten från Polen, där han hyllades såsom Warschaus räddare och fick den hedersbäl, varav här synes en del.

från seger till seger. I mars sistnämnda år besteg han Greklands tron. Världskriget skapade emellertid snart en situation, vilken Konstantin ej med sin ringa smidighet och kraft samt medelmätiga begäringar maktade behärska. Resultatet blev också att han i juni 1917 nödgades abdikera till förmån för sin son Alexander. Genom folkomröstning återkallades han dock vid sonens död i oktober 1920, men fick behålla sin återvunna härskareplats endast knappa två år, då den efter det stora grekiska nederlaget i Mindre Asien utbrytande revolutionen för alltid berövade honom hans krona.

Till de stora konungarna hörde Konstantin givetvis icke, därtill var hans personlighet av alltför ringa mått, men hans vänliga sätt, omutliga rättfärdighet och goda krigaregenskaper, tillvunno honom en aldrig helt försvunnen popularitet bland soldaterna och i stort sett folkets bredare lager.

FRANSKE GENERALEN WEYGAND som uppgjort den fälsändiga planen till ockupation av Ruhrområdet. Foto. tagen 1920 vid återkomsten från Polen, där han hyllades såsom Warschaus räddare och fick den hedersbäl, varav här synes en del.

DEN FRANSKA RUHR-OCKUPATIONEN OCH DESS FÖRSPEL.

1. SKADESTANDSKOMMISSIONENS SENASTE SESSION I PARIS. Undersökningen av Tysklands uraktdlöshet att leverera bestämda kvantiteter kol och trä, vilken uraktdlöshet av majoriteten betraktades såsom "avsiktlig" och därför fått den nya ockupationen till straffpåföljd.

1. Frankrikes delegerade M. Barthou, mötets ordförande.

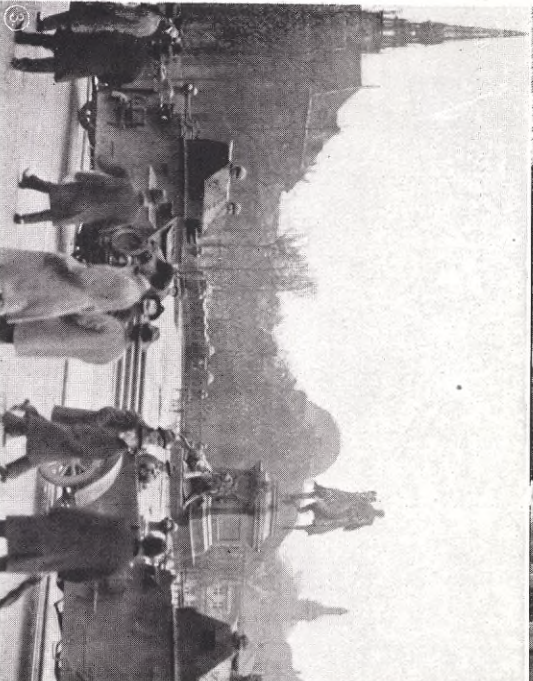
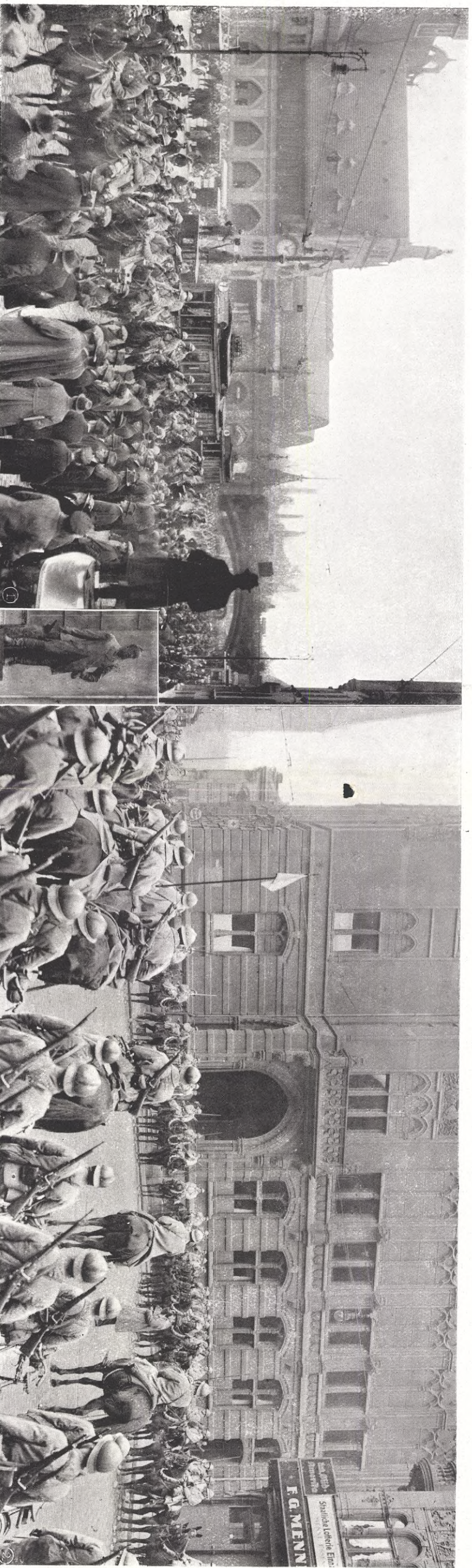
2. Sir John Bradbury, Englands delegerade, som ansåg att icke "avsiktlig" uraktdlöshet förelåg och var emot tillgräpande av föreslagna straffåtgärder mot Tyskland.

3. Tysklands delegerade lämna hotellet Astoria efter sista sessionen.

1. Sedan den på nyåret i Paris samlade konferensen av de allierade stormaktens premiärministrar sprängts på grund av omöjligheten för Storbritannien att förlita sig med den av Frankrikes nuvarande regering intagna ståndpunkten i den tyska skadeståndsprågan och den allierade skadeståndskommisionen mot den engelske representantens röst förklarar Tyskland "vo-luntary" d. v. s. utan tvingande nöd ha brutit sina leveransförpliktelser, varigenom Frankrike enligt Versailles-traktaten funnit sig berättigad till "sanktioner" i syfte att framtvunga dessa leveransers uppfyllande, har franska regeringen under detta års andra vecka skridit till ockupation av Ruhrdistriktet, d. v. s. Tysklands tungindustri huvudområde.

FRANSKA TRUPPER BESÄTTA ESSEN.

1. FRANSKT KAVALLERI INRYCKER I ESSEN. Vid huvudban-
gårdern.
2. FRANSKA TRUPPER PÅ MARKTPLATZ I ESSEN. I bakgrunden
rådhuset.
3. FRANSKA PANSARAVTOMOBILER. I bakgrunden Kejsar Wilhelm-
monumentet.
4. FRANSKA TRUPPER BESÄTTA RÅDHUSPLATSEN. Här står statyn
över grundläggaren av jätteindustrin i Essen Friedrich Krupp.
5. OMBUDEN FÖR ESSENS ÖVERBORGMÄSTARE DR. LUTHER OCH
FÖR FRANSKA KOMMENDANTEN FÖRHANDLA ANGÅENDE STA-
DENS ÖVERLÄMNANDE. Dr. Luther utgörade hörsamma kallelsten till
franske kommandanten, vilken i stället måste söka dr. Luther på hans äm-
betstjänst.
6. KOLSYNDIKATETS BYGGNAD BESÄTTES AV EN CYKELPÄTRULL.
7. FRANSKA GENERALER PÅ RÅDHUSTORGET. Längst t. h. kavalleri-
generalen Ramporn.

Efter fotos.

Kriska - Sjöberg, Öga.

Rörande de eftersatta leveranserna förhåller det sig så, att medan Tyskland under år 1922 borde ha levererat 13,800,000 ton kol fattades härvid vid årsskiftet i runt tal halvannan miljon ton eller omkring 11 1/2 proc. Då Tyskland samtidigt för att hålla sin egen järn- och stål-industri igång förbrukat betydande kvantiteter även egna stenkol förutom importerade, föreligger rent formellt sett ett fall av bristande leverans. Men med all rätt gjorde den engelske representanten sir John Bradbury gällande dels att bristen år 1922 var mindre än föregående år, vilket måste tydas som ett bevis på Tysklands goda vilja, dels att orsaken till den bristande leveransen vore att söka icke i ett uppsätligt åsidosättande av traktatbe-stämmelserna utan i de tyska finansernas allmänna svårigheter. Dessa svårigheter ha i själva verket varit sådana, att även om tysk möjlighet att fullgöra leveran-serna förelåg, det måste betraktas som ännu märkligt värt, att de fullgjorts i så stor utsträckning som faktiskt skett. Riktigtast hade enligt sir Johns mening varit att låta Tyskland lämna konstant ersättning för leveransunderskottet. Den amerikanske delegerade, vilken var närvarande som "iakttagare" utan att deltaga i beslutet, höll också före, att leveransbristen var för liten för att motivera sanktioner av den ingripande innebörd, som besättandet av Ruhrområdet har. Inom de opartiskt domande nationerna delas den anglosaxiska ståndpunkten helt visst av en allmän folkmening.

Det är ej heller lätt att förstå, vad Frankrike med sin aktion verkligen tor sig kunna vinna. Att den drivande kraften är att söka hos de franska tungindu-

KAMTCHATKA-EXPEDITIONEN ÅTERKOMMEN.

ANKOMSTEN TILL STOCKHOLM. Fr. v. Konservator E. Hedström, fru D. Bergman, fil. kand. S. Bergman, fru E. Hultén, fil. mag. E. Hultén. — Pressfoto. Kluché: Sjöberg, Gbg.

Svenska Kamtchatka-Expeditionen återkom till Stockholm 9 januari efter nära 3 års bortovaro. Deltagarna i expeditionen voro fil. kand. Sten Bergman, fru Dagny Bergman, fil. mag. Eric Hultén, fil. lic. fru Elsie Hultén och konservator Ernst Hedström samt entomologen fil. kand. René Malaise som kvarstannade därute för att under ännu ett par somrar bedriva forskning.

Expeditionen lämnade Sverige den 16 febr. 1920 och kom efter något mer än fyra månader fram till Petropavlovsk på Kamtchatkas ostkust efter att ha lidit skeppsbrott på vägen mellan Japan och Kamtchatka.

I Petropavlovsk har expeditionen sedan hela tiden haft sitt huvudkvarter. Expeditionens resor sträcka sig över större delen av halvön och ha på somrarna företagits dels med tillhjälp av hästar, kanoter, motorbåtar, dels till fots samt på vintrarna med hundslädar och på skidor. Bl. a ha slädesor företagits till de i mellersta och norra Kamtchatka boende mongoliska nomadfolken korja ker och lamuter.

Expeditionen har sysslat med zoologiska, botaniska och etnografiska studier och hemför representativa samlingar ur Kamtchatkas växt- och djurvärld samt en del etnografiskt och arkeologiskt material.

Samlingarna, av vilka större delen väntas till Göteborg inom den allra närmaste tiden, komma att stanna inom Sverige.

Nytt världsrekord i segelflygning sattes den 3 januari i närheten av Biskra av den

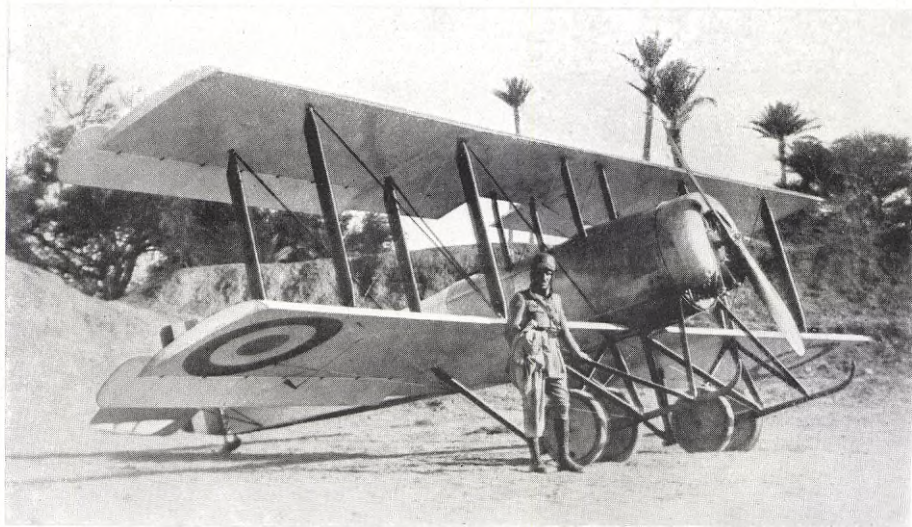
franske flygaren löjtnant Thoret, som lyckades hålla sig uppe i luften icke mindre än 7 timmar och 3 minuter. Därvid är dock att märka, att han begagnade sig av en Hauriotmaskin med 80 hästkrafters motor, vilken han slagit ifrån. Det gamla världsrekordet i segelflygning slogs nu med 3 timmar och 22 minuter, och det nya resultatet får utan tvivel till mycket stor del — utom flygarens skicklighet — tillskrivas de sällsynt lämpliga terräng- och vindförhållandena i Biskra.

*

Till illustr. å sid. 260.

Riksdagens högtidliga öppnande har åter den 11 januari ägt rum under sedvanliga former, efter predikan i slottskapellet. De båda kamrarnes ledamöter tågade i vanlig ordning och företrädde av sina resp. talmän och vice talmän till rikssalen, dit övriga inbjudna högre dignitärer redan förut församlats. På kungliga läktaren syntes drottningen jämte hertiginnan av Västergötland, kronprinsens samtliga barn och prins Lennart. Konungen var vid sitt inträde i rikssalen under det Kungssången spelades åtföljd av kronprinsen, hertigarne av Södermanland, Västergötland och Närke, excellensen Branting samt statsrådets ledamöter och till sist uppvaktningarne. Sedan så konungen tagit plats på tronen och uppläst det ovanligt korta trontalet, framträdde excellensen Branting och redogjorde för vad sig i riket tilldragit sedan föregående riksdag. Följde så de resp. talmännens hyllningstal.

Till talmän för innevarande års riksdag ha valts, för Första kammaren till talman greve Hugo Hamilton, till förste vice talman grosshandlare Herman Lamm och till andre vice talman herr August Nilsson i Kabbarp, för Andra kammaren, till förste talman herr Viktor Larsson i Västerås, till förste vice talman greve Raoul Hamilton, till andre vice talman herr Nilsson i Bonarp.

Efter fotografi. REKORDFLYGNING MED FRÄNKOPPLAD MOTOR. Franske flygaren Thoret flög nyligen i Biskra med en vanlig flygmaskin, varunder han stannade motorn och forsatte flygningen utan motor under 7 timmar och 3 minuter. Kluché: Sjöberg, Gbg.

BILDER FRÅN DEN SVENSKA KAMTCHATKA-EXPEDITIONEN.

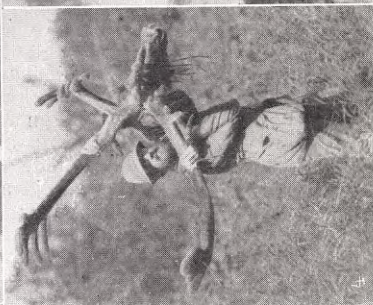
HVAR 8 DAG

1. FIL. MAG. E. HULTÉN OCH FIL. KAND. R. MALAISE PA VINJERFÄRD med skidkälke.

2. KORJAKKVINNA MED BARN.

3. FIL. KAND. STEN BERGMAN med sina hundar

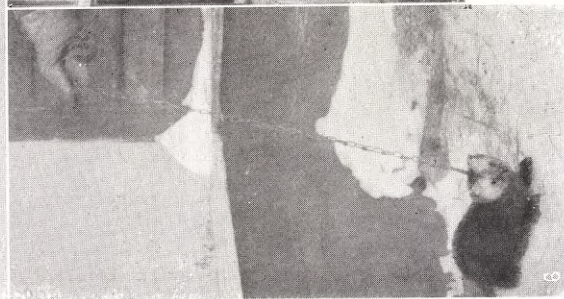
4. FIL. MAG. HULTÉN MED EN HORNKRONA AV EN VILDRENSTJUR. Kamtchatkas vildren är betydligt större än våra tama renar.

5. FRU HULTÉN OCH FIL. KAND. MALAISE MED EN ÖRN.

6. SOBEL.

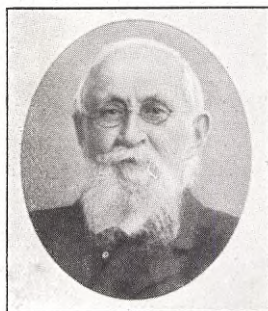
7. BLAND KAMTCHATKAS JÄTTEHÖGA ÖRTER.

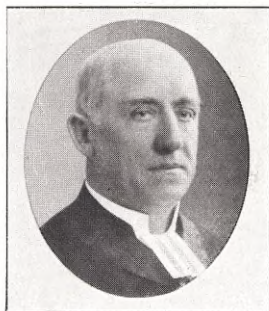
Klické Co.'s Bildtryck & Klichéanstalt, O:3

Fotos. 1 och 4 fru E. Hultén, 2. kand. S. Bergman, 3. fru D. Bergman, 5, 6, 7. fil. mag. E. Hultén.

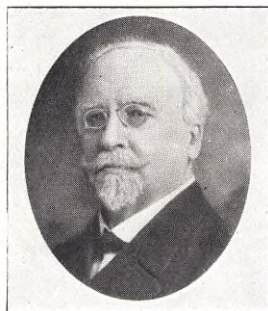
VECKANS PORTRÄTTGALLERI

C. F. O. NORDSTEDT.
Professor. — Lund.
85 år 20 jan.*

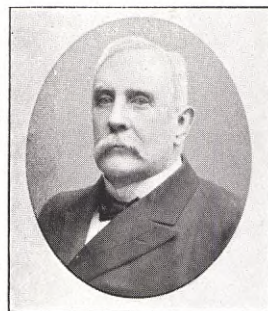
O. AHLNUND.
Teol. Dr. Kontr.-prost. —
Umeå. — 70 år 19 jan.*

H. SOHLMAN.
F. d. Chefredaktör. — Sthlm
65 år 24 jan.*

S. A. HALVORSEN.
Rektor. — Köping.
60 år 20 jan.*

A. ASKER.
F. d. Landshövding. — Sthlm.
75 år 20 jan.*

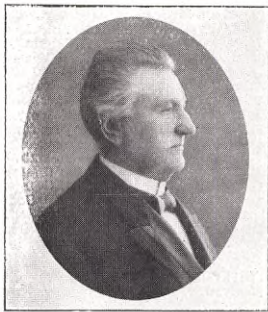
P. A. BERGENZAUN.
Generalmajor. — Enköping.
65 år 20 jan.*

S. O. NYSTEDT.
Överste. — Lund.
60 år 21 j. n.*

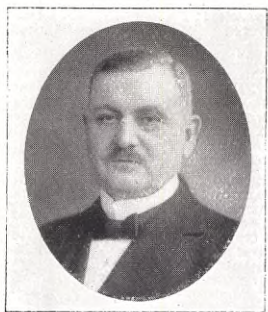
H. H. A. VON ESSEN.
Frih. Envoyé. — Berlin.
50 år 21 jan.*

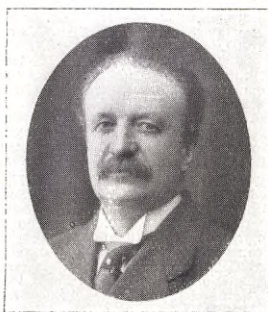
J. H. O. WOLD.
F. d. Häradshövding. — Borås
75 år 20 jan.*

A. F. VENNERSTEN.
Direktör Företv. Statsråd. —
Sthlm. — 60 år 20 j. n.*

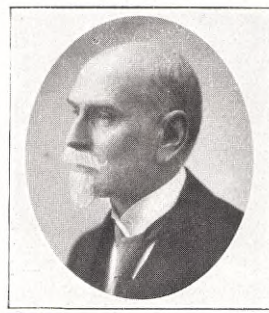
J. E. PETRÉN.
Justitieråd — Stockholm.
60 år 24 jan.*

K. F. O. EKBOHM.
Hä adshövding — Härnösand.
60 år 25 jan.*

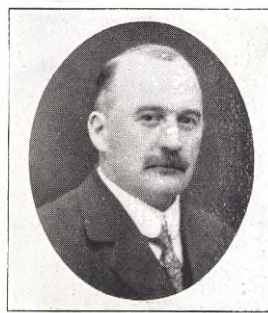
J. A. CEDERBERG.
F. d. Handlande. — Karlskrona.
75 år 24 jan.*

J. W. DAHLGREN.
Ingenjör. — Stockholm.
65 år 20 jan.*

K. THUNBERG.
Direktör. — Stockholm.
50 år 18 jan.*

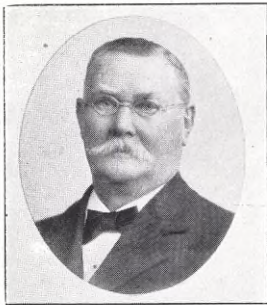

K. E. ANDERSON.
Disponent. — Ärnäs.
50 år 5 jan.*

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

* Data å nästa sida.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

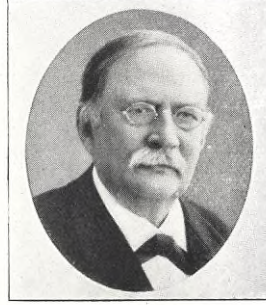
P. CEDERBERG †.
F. d. Stadsfiskal. — Stockholm.
F. 1847. † 5 jan.*

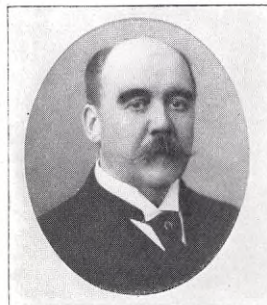
C. A. HEDQVIST †.
Brukspatron. — Öjebyn.
F. 1830. † 24 dec.*

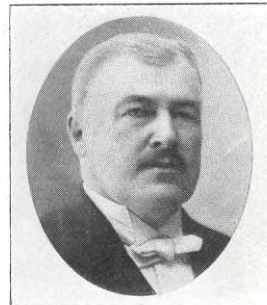
A. L. TINGBERG †.
F. d. Handlande. — Göteborg.
F. 1841. † 2 jan.*

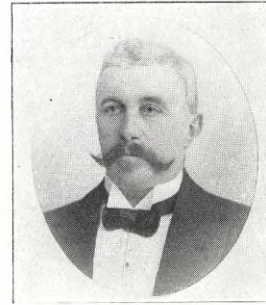
S. J. KARDELL †.
F. d. Lektor. Fil. d.r. — Östersund.
F. 1842. † 6 jan.*

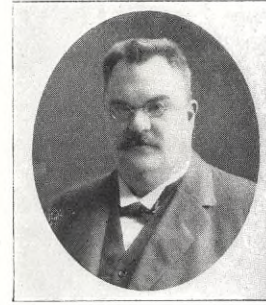
J. V. STENBECK †.
Kamrerare. — Stockholm.
F. 1860. † 8 jan.*

A. J. NORBERG †.
Konsul — Härnösand.
F. 1864 † 24 dec.*

I. LINDWALL †.
Trädgårdsdirektör. — Linköping.
F. 1866 † 31 dec.*

L. H. SCHULTZ †.
Direktör. — Stockholm.
F. 1874. † 10 jan.*

OTTO NORDSTEDT. Stud. 56. underläk. v. Allm. garn-sjukh i Stockh. 62-63, aman. v. Botan. inst. i Lund 73-75 o. 78-22, konserv. där 80-09, bibliotek. där sdn 01. Led. av Vetensk-akad., Fysiograf. sällsk. i Lund samt av fl. utl. botan. sällsk. Talrika vetenskapl. arb. o. upps. Fil. hed. dr i Lund 81, prof. n. h. v. 03.

OLOF AHNLUND. Stud. 75, teol. kand. 86, prästv. s. å., doc. i teol. fakult. v. Upps. univ. 88, förestod teol. prof. 88-94. Kyrkoh. i Umeå landsförs. 93, kontr.-prost 03. Preses v. Härnös. o. Luleå stifts gemens. prästmöte i Härnös. 04. Insp. f. Umeå elem-lärov. f. fl. sdn 96, v. folkskole-emin. sdn 07. Led. av kyrkomöten 08-18. Led. av styr. f. 7:e dövstumskoledistr. 98-12, ordf. i styrarna f. Västerb. l. sinnesslöanst. sdn 01, landstingssemin. 03-11, i landstingets komm. f. nykterh. främj. 03-21. Landstingsman sdn 05, ordf. under sex landsting.

HARALD SOHLMAN. Stud. 77, jur. kand. 85, e. o. not. v. Stockh. rådstr. s. å., v. Sv. hovr. 89. Medarb. i Aftonbladet 86, dess chefred. o. utg. sedan 90. Under en följd av år styr-led. o. ordf. i Publ.-klubben, vars repres. han var v. Journ.-kongr. i Stockh. 97, Lissabon 98 o. Paris 99, samt v. nord. pressmöten i Kristiania o. Köpenhamn. Styr.-ordf. i Sv. telegram-brån sedan 07. Styr.-ordf. i Stockh. landstomsbef.-fören. o. Sv. landst.-fören central-förb., v. ordf. i Olymp. sällsk. o. led. av Olymp. sp. organ-komm.; led. av Röd+K. ö-verstyr. 12; ordf. i styr. f. Stockh. skytteförb. o. dess verkst. utsk. sedan 07.

Den 5 januari avled i Stockholm löjtnanten vid Smålands Husarregemente *Sven Berlin* vid endast 34 års ålder efter att ha varit utsatt för en svår olyckshändelse. Sedan sistlidne oktober adjutant vid inspektörens för kavalleriet stab, råkade han vid en jakttutt för några månader sedan ut för en till synes ofarlig kullridning. Emellertid visade sig inom kort tecken till svåra inre skador, vilka nu efter en lång tids plågor ändat den unge duglige officerens liv. Över- och underordnade vid hans regemente liksom en ovanligt vid krets av vänner ha under dessa månader med

S. F. BERLIN †.
Löjtnant. — Stockholm.
F. 1888. † 5 jan.

STEN HALVORSEN. Stud. 91, fil. kand. 94, teol. dimm.-ex. 96, provår 96-97, v. koll. i Arvika 97-02, tf. rektor där 02-5, adj. där sistn. år, rektor i Köping sdn 07. Insp. f. Arvika elem.-lärov. f. fl. 02 07, Led. av komm.-fullm. där 02-07. V. ordf. i styr. f. Värml. forminnesfören. 05-07.

AXEL ASKER. Stud. 67, hovr.-ex. 71, v. hvd. 73, länsnot. i Söderm. län 76, landssekr. i Västernorr. 79, i Verm. 94, tf. landshövding i Vesterb. län 1900, landshöv. i Hall. län 02-16. Led. av Riksd. F. K. 94-02 o. 09-12; av A. K. 06 08; led. av skogskomm. 97-99, ordf. i komm. f. proport. valsätt t. A. K. 02, ordf. i järnvägstaxekomm. 06. Ordf. i styr. f. Hernös. e. bank 89-94, led. av styr. f. Verm. e. bank 94-1900, ordf. i styr. f. Göteborg. banks avd-kontor i Halmstad 09-16; ordf. i styr. f. Sydsv. kredit a.-b. 06-18, i Allm. pens.-försäkr.-bol. sdn 16.

AXEL BERGENZAUN. Ujtn. v. Sv. art.-reg. 78, löjtn. v. Gen.-stab. 88, major där 98, öv.-ljtn. o. chef (den förste) i Posit. art. reg. 03 överste o. ch. f. Göta art.-reg. 04, generalmaj. o. kommandant i Boden 13 18. Led. av Krigsvet.-akad. Styr.-led. i a.-b. Stockh. bryggerier sedan 18, a.-b. Bernhard & Co. s. å., ordf. i styr. f. Sv. tegelind. fören. 22.

SVEN NYSTEDT. Ujtn. v. Söderm. reg. 84, major v. Norrb. reg. 09, övjltn. v. Sven livg. 12, överste o. chef f. S. Skån inf.-reg. 15. Förste lär. v. kr gsskolan å Karlberg 99-05, komp.-chef där 05-07. Styr.-led. i Gravendals a.-b. 12-16, i Skån. hand.-bankens avd.-kontor i Lund. (Skand. Kred. a.-b.) 17-21. Stadsfullm. f. Lund 18-21.

stigande och fallande oro följt detta olycksfalls följd och den sista hedersbevisningen blev också till en mer än vanligt gripande sorgelöshet.

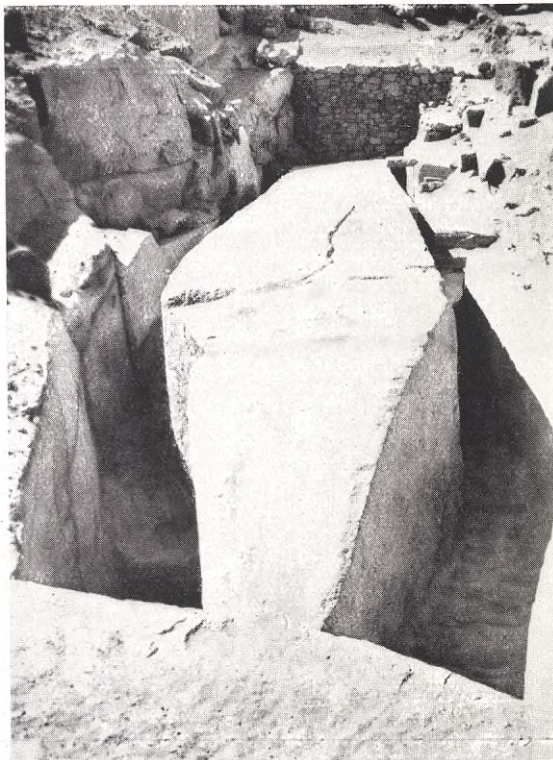
*

Sven Berlin föddes 1888, blev underlöjtnant vid Smålands husarreg. 1910, löjtn. av 2:a kl. 1912 och av 1:a kl. 1918. Genomgick Ridskolan å Strömsholm 1911-12, Gymn. centralinst. instruktionskurs 1916-17, kommand. till Krigs ögskolan 1919, studerade kavalleriets utveckling i Frankrike under en tid 1921-22. Sedan 1919 gift med Ruth Blidberg, Göteborg.

Ännu en av Egyptens rika fornskatter har nyligen bragts i dagen, nämligen en jätteobelisk nära Assuan, vars tillvaro redan länge varit känd, men som först nu på kung Fuads uttryckliga önskan grävts fram ur den omgivande klippterrängen. Dess mått äro häpnadsväckande (längd 40 m., bredd vid basen 4,3 m.) och man måste ställa sig undrande inför lösningen av de problem, som skulle uppstått för de gamle egyptierna, när de önskat flytta den från sin plats för att uppställas. Obeliskens har emellertid aldrig fullt löshuggits från den klippa, ur vilken den formats, och icke heller nu kommer den att uppställas på grund av förefintliga remnor i graniten, vilka nu äro fullt synliga och som helt säkert skulle försäkra dess sönderbristande vid resning.

*

Den franska bilexpeditionen genom Sahara är nu lyckligen slutförd och dess resultat komma säkerligen att bliva av den största betydelse för Afrikas samfärdsel. Ex-

DEN STÖRSTA OBELISK SOM HITTILLS VARIT SEDD, NYUTGRÄVD I ASSUAN av Egyptiska fornminnesdepartementet. Denna jätteobelisk, ännu med spetsen fast vid det granitberg ur vilket den på sin tid blev uthuggen, mäter 40 meter i längd, 4,3 meter vid foten och 2,5 meter vid spetsen samt väger 1200 ton; motsvarande längd för Cleopatras nål, obeliskens i London, är 21 meter. — Efter fotografi. Kliché: Sjöberg, Gbg.

peditionen, som stod under ledning av MM. Audouin-Dubreuil och G. M. Haardt, startade den 17 dec. från Touggourt, Algerbanans sydligaste station, och framkom den 7 jan., således efter 3 veckors strapatsfylld färd, i fullgod kondition till Timbuktu. Bilarna voro av Citroën-märket och i stället för de vanliga bakhjulen hade påmonterats tvenne par större hjul med en hel rad mindre dylika emellan, varigenom möjliggöres att taga vägen över såväl sand och stenig mark som över sankmark. Automobiles av denna konstruktion hava fått det betecknande namnet autochenilles ("igelautomobiler", jfr det engelska Caterpillar).

Tidigare hade en flygroute planerats över detta svårtrafikabla ökenområde och en av den utsända bilexpeditionens uppgifter var att efterforska lämpliga landningsplatser för flygmaskiner, men med stöd av de nu vunna erfarenheterna synes sannolikheten tala för en utan tvivel ekonomiskt fördelaktigare autochenilleroute.

DEN MÄRKLIGA ÖKENFÄRDEN GENOM SAHARA MED CITROËN AUTOMOBILER. Ankomsten till Timbuktu där en av bilarna mötes av ridande infödingar. — Efter fotografi. Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg.